

EUROOPAN KOMISSION VASTAUKSET

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ERITYISKERTOMUKSEEN

**Pk-yritysten kilpailukyvyn parantamiseen
tähtäävä Euroopan aluekehitysrahaston
tuki:** suunnittelun puutteet vähentävät
rahoituksen vaikuttavuutta

Sisällys

TIIVISTELMÄ (kohdat I–VII).....	2
JOHDANTO (kohdat 1–17).....	2
TARKASTUKSEN LAAJUUS JA TARKASTUSTAPA (kohdat 18–25).....	3
HUOMAUTUKSET (kohdat 26–75).....	3
JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET (kohdat 76–80).....	4
Suositus 1 – Tarkistetaan EAKR-ehdotuspyyntöjen suunnittelua.....	4
Suositus 2 – Tarkistetaan avustusten myöntämistä koskevat EAKR-valintamenettelyt.....	4
Suositus 3 – Asetetaan pk-yritysten kilpailukyvyyn tukemisessa etusijalle takaisinmaksettavat tukimuodot.....	5

Tässä asiakirjassa esitetään Euroopan komission vastaukset Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen huomautuksiin [varainhoitoasetuksen 259 artiklan](#) mukaisesti, ja se julkaistaan yhdessä erityiskertomuksen kanssa.

TIIVISTELMÄ (kohdat I–VII)

Komission vastaukset:

I. Pienet ja keskisuuret yritykset, jäljempänä 'pk-yritykset', ovat EU:n talouden kulmakivi ja näin ollen keskeisessä asemassa EU:n toimintapolitiikoissa. Koheesiopolitiikalla on keskeinen rooli pk-yritysten kilpailukyvyn tukemisessa. Sen vuoksi Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) tuetaan ohjelmakaudella 2014–2020 pk-yritysten kilpailukykyä temaattisen erityistavoitteen ”pk-yritysten kilpailukyvyn parantaminen” kautta. EAKR:n investoinneilla autetaan pk-yrityksiä saamaan rahoitusta, hyödyntämään kohdennettua yritystukea, kuten taito- ja muuta tietoa, neuvontaa, verkostoitumismahdollisuuksia ja rajatylittäviä kumppanuuksia; parantamaan pääsyään globaaleille markkinoille ja kansainvälisiin arvoketjuihin; hyödyntämään uusia kasvun lähteitä, kuten vihreää taloutta, kestäväää matkailua, terveys- ja sosiaalipalveluja, mukaan lukien senioritaloutta, sekä kulttuurialaa ja luovia toimialoja; investoimaan inhimilliseen pääomaan ja organisaatioihin, jotka tarjoavat käytännönläheistä ammatillista koulutusta; luomaan yhteyksiä tutkimuskeskuksiin ja korkeakouluihin innovoinnin edistämiseksi ja startup-yritysten perustamiseksi ja laajentamiseksi. Lisäksi pk-yritykset saavat EAKR:n tukea kilpailukykyä kannalta merkittävillä osa-alueilla, kuten tutkimuksen ja innovoinnin, digitalisaation ja vähähiiliseen talouteen siirtymisen aloilla, sellaisten temaattisten tavoitteiden mukaisesti, jotka eivät kuulu tämän tarkastuksen soveltamisalaan. Covid-19-kriisin aiheuttamiin haasteisiin vastaamiseksi pk-yrityksille tarjotaan lisätukea koheesiopolitiikan alaan kuuluvista koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevista investointialoitteista (CRII) ja REACT-EU-välineestä. Vuoden 2020 loppuun mennessä noin 1,2 miljoonaa pk-yritystä oli saanut EAKR:n tukea. Ohjelmakaudella 2021–2027 koheesiopolitiikalla tuetaan edelleen pk-yritysten kilpailukykyä ja niiden siirtymistä kestävämpiin ja digitaalisiin toimintamalleihin.

V. Vuosien 2014–2020 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan hallintoviranomainen on viime kädessä vastuussa toimien valinnassa sovellettavien asianmukaisten valintamenettelyjen ja -perusteiden laatimisesta. Tukea voidaan myöntää ainoastaan sellaisiin toimiin, joiden on arvioinnissa todettu täyttävän valintaperusteet ja sovellettavat kynnysarvot. Hallintoviranomaisten on määritettävä kynnysarvot (”vähimmäispistemäärä”) siten, että niiden avulla ”varmistetaan, että toimet edistävät asiaankuuluvien toimintalinjojen erityistavoitteiden ja tulosten saavuttamista” (vuosien 2014–2020 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 3 kohdan a alakohdan i alakohta). Hallintoviranomaiset voivat näiden edellytysten puitteissa päättää käyttää joko kilpailuun perustuvia tai muita kuin kilpailuun perustuvia ehdotuspyyntöjä, ottaen tapauskohtaisesti huomioon kummankin menetelmän edut ja haitat.

VII. Ensimmäinen luetelmakohta: komissio hyväksyy suosituksen.

Toinen luetelmakohta: komissio hyväksyy osasuosituksen b, mutta ei hyväksy osasuositusta a.

Kolmas luetelmakohta: komissio hyväksyy suosituksen.

JOHDANTO (kohdat 1–17)

Komission vastaukset:

4. *Small Business Act* -aloitteen tavoitteena oli vahvistaa pk-yrityspolitiikan suunnittelua ja toteuttamista koskevat perusperiaatteet sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla.

Aloite on edelleen pätevä, ja sitä on täydennetty myöhemmin hyväksytyllä pk-yritysstrategialla. Sekä aloitetta että strategiaa käytetään perustana pk-yritysten suorituskyvyn vuotuiselle tarkastelulle.

TARKASTUKSEN LAAJUUS JA TARKASTUSTAPA (kohdat 18–25)

Ei komission vastauksia.

HUOMAUTUKSET (kohdat 26–75)

Komission vastaukset:

28. Ohjelmat on kohdennettu asetuksissa määriteltyihin temaattisiin tavoitteisiin ja investointiprioriteetteihin, mukaan lukien temaattinen tavoite 3. Ne kaikki liittyvät älykästä, kestävästä ja osallistavaa kasvua koskevaan unionin strategiaan.

34. Vuonna 2020 toteutetun EAKR-ohjelmien tarkistuksen seurauksena tukea saaneiden pk-yritysten määrä kasvoi seuraavien kolmen seikan yhteisvaikutuksesta:

– varojen siirtäminen muista ohjelmista erityistoimenpiteisiin, joiden tarkoituksena oli tukea pk-yrityksiä (esim. yrityksiä ja kilpailukykyä koskevista kansallisista toimenpideohjelmista siirrettiin noin 1,5 miljardia euroa kansalliseen takausjärjestelyyn sekä tukemaan koronaviruskriisistä kärsineitä pk-yrityksiä)

– yksittäisille toimenpiteille osoitettujen varojen määrän vähentäminen, jolloin voitiin kasvattaa tukea saavien pk-yritysten määrää

– toimenpiteiden ulottaminen kattamaan käyttöpääomatuki ilman yhteyksiä investointeihin, mikä mahdollisti toimenpiteiden soveltamisalan laajentamisen.

YHTEINEN VASTAUS KOHTIIN 66 JA 67

Hallintoviranomaisten on toimia valitessaan noudatettava asiaankuuluvia säännöksiä, jotka vahvistetaan vuosien 2014–2020 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklassa. Tukea voidaan myöntää ainoastaan sellaisiin toimiin, joiden on arvioinnissa todettu täyttävän valintaperusteet ja sovellettavat kynnysarvot. Hallintoviranomaisten on määritettävä kynnysarvot ("vähimmäispistemäärä") siten, että niiden avulla "varmistetaan, että toimet edistävät asiaankuuluvien toimintalinjojen erityistavoitteiden ja tulosten saavuttamista" (vuosien 2014–2020 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 3 kohdan a alakohdan i alakohhta). Hallintoviranomaiset voivat näiden edellytysten puitteissa päättää käyttää joko kilpailuun perustuvia tai muita kuin kilpailuun perustuvia ehdotuspyyntöjä, ottaen tapauskohtaisesti huomioon kummankin menetelmän edut ja haitat.

JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET (kohdat 76–80)

Komission vastaukset:

79. Neljäs luetelmakohta: Tukea voidaan myöntää ainoastaan sellaisiin toimiin, joiden on arvioinnissa todettu täyttävän valintaperusteet ja sovellettavat kynnysarvot. Hallintoviranomaisten on määritettävä nämä kynnysarvot ("vähimmäispistemäärä") siten, että niiden avulla "varmistetaan, että toimet edistävät asiaankuuluvien toimintalinjojen erityistavoitteiden ja tulosten saavuttamista" (vuosien 2014–2020 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 125 artiklan 2 kohdan a alakohta).

Suositus 1 – Tarkistetaan EAKR-ehdotuspyyntöjen suunnittelua

Komissio hyväksyy suosituksen.

Komissio tiedottaa tämän kertomuksen havainnoista ja suosituksista jäsenvaltioiden hallintoviranomaisille. Komissio aikoo korostaa hallintoviranomaisille erityisesti tarkastuskertomuksen ja suositusten pääkohtia ja kehottaa hallintoviranomaisia sisällyttämään ne asianomaisten ohjelmien ensimmäisen seurantakomitean esityslistalle.

Lisäksi komissio voi asetuksen (EU) 2021/1060 40 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti pyytää saada nähtäväkseen toimien valinnassa käytettävät perusteet ennen niiden toimittamista seurantakomitealle. Se aikoo toimia näin ohjelmakauden ensimmäisten ehdotuspyyntöjen osalta. Näin ollen pk-yrityksiä koskevien ehdotuspyyntöjen valintaperusteista voidaan keskustella ja niiden suunnittelua voidaan tarvittaessa tukea tapauskohtaisesti.

Suositus 2 – Tarkistetaan avustusten myöntämistä koskevat EAKR-valintamenettelyt

Komissio ei hyväksy suosituksen osaa a, mutta hyväksyy osan b.

Vaikka komissio on samaa mieltä siitä, että valintaperusteiden olisi oltava riittävän kunnianhimoisia, se ei yhdy näkemykseen, jonka mukaan kilpailumenettelyyn perustuvat ehdotuspyynnöt olisivat aina asianmukainen oletusvaihtoehto pk-yrityksille myönnettävän tuen yhteydessä. Oikeusperustan mukaan hallintoviranomaiset voivat valita vapaasti minkä tahansa valintamenettelyn, joka niiden mielestä auttaa parhaiten varmistamaan, että unionin rahoituksella saadaan aikaan mahdollisimman tehokkaasti tuloksia, kun otetaan huomioon kulloinen tilanne, asiaankuuluva ohjelma ja hallintoviranomaisten tavanomaiset hallintokäytännöt.

Hallintoviranomaiset voivat päättää käyttää joko kilpailuun perustuvia tai muita kuin kilpailuun perustuvia ehdotuspyyntöjä (ks. asetuksen (EU) 2021/1060 johdanto-osan 60 kappale), ottaen tapauskohtaisesti huomioon kummankin menetelmän edut ja haitat.

Komissio aikoo panna täytäntöön suosituksen 2 hyväksytyt osat yhdessä suosituksen 1 kanssa.

Suositus 3 – Asetetaan pk-yritysten kilpailukyvyn tukemisessa etusijalle takaisinmaksettavat tukimuodot

Komissio hyväksyy suosituksen.

a) Rahoitusvälineiden käytöstä keskustellaan hallintoviranomaisten kanssa ohjelmaneuvottelujen aikana erityistavoitteiden tasolla. Jäsenvaltiot esittävät asiaankuuluvia tietoja ohjelmissa asetuksen (EU) 2021/1060 22 artiklan 3 kohdan d alakohdan vii alakohdan mukaisesti.

b) Komissio kehottaa jäsenvaltioita esittämään asianmukaiset perustelut avustusten käytölle ja tarjoaa niille tätä varten tukea. Avustusten käytön on perustuttava selkeisiin tarpeisiin (esim. markkinoiden toimintapuutteiden korjaaminen) tai erityisten toimintapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseen (esimerkiksi pyrkiminen parempiin standardeihin kiertotalouden sekä vihreän ja oikeudenmukaisemman talouden alalla). Avustusten käyttöä yhdessä rahoitusvälineiden kanssa on tarkoitus tukea voimakkaasti.